

המדיניות הרצויה לישראל: לא לשחק לפי כללי המשחק

written by מאיר בן שבת | 07.05.2026

האם התקיפה הישראלית ברובע הדאחייה נגד מפקד כוח רדואן מבשרת את סיום ההגבלות על תקיפות צה"ל בביירות, או שזו רק סטייה נקודתית מהן? את התשובה נדע רק בימים הקרובים, בהתאם לאופן שבו תימשך הלחימה בזירה הלבנונית.

מכל מקום, העובדה שחיזבאללה לא מיהר להגיב בשיגורים לעומק ישראל יכולה ללמד על חששותיו מפני קריסה מלאה של הפסקת האש. זה נכון גם אם יחליט באיחור להגיב כך. זו עדות ברורה להעדפתו להמשיך את הלחימה במאפייניה הקודמים. מבחינתה של ישראל, אפשר למצוא בכך תימוכין לעמדה שמחייבת להחזיר את ביירות למשוואות הלחימה עם חיזבאללה.

הסוגיה הלבנונית נכנסת שוב לתוך העשן הסמיך האופף את המשא ומתן בין וושינגטון לטהרן, על רקע הדיווחים שנשמעים פעם נוספת על התקרבות להסכם בין הצדדים. בראייה ישראלית, החיבור בין הזירות מאוד לא רצוי. היא כבר שילמה על כך בהגבלות שהוטלו עליה.

יתרה מכך, החיבור הזה מחזק את אחיזתה של איראן בארץ הארזים ואת מעמדה כשחקנית בזירה הזו. לכן כל צעד שיחליש את הזיקות הללו צריך להישקל בחיוב. התייחסות ללבנון בהחלטה שהנשיא דונלד טראמפ יקבל בעניין איראן תהיה רצויה לישראל רק בהקשר אחד: הגבלת המשטר בטהרן מתמיכה בארגוני פרוקסי, ובכללם בחיזבאללה.

כך או אחרת, ברור שהחלטתו של הנשיא האמריקני בנוגע לאיראן תקרין על הזירה הלבנונית. האופן שבו שלטון האייתוללות יצא מהמלחמה הזו ישפיע יותר מכל דבר אחר על עתיד חיזבאללה.

בינתיים כוחותינו ממשיכים לבצע בדרום לבנון פעילות שקשה להפריז בחשיבותה. בהגדרות המבצעיות היבשות הם משמידים תשתיות חיזבאללה בכפרים השיעיים הקדמיים. בעברית פשוטה, מכיוון שכמעט כל בית בכפרים האלה משמש כמחסן נשק, חמ"ל או עמדה צבאית של חיזבאללה, כולם מושמדים. התוצאה: לפעילי ארגון הטרור לא יהיה לאן לחזור כשיסתיים שלב הלחימה הנוכחי.

הקו היחיד שבו נכון להתבסס בלבנון הוא נהר הליטני. מבחינה טופוגרפית זה הקו הראשון שניתן להחזיק בו ביעילות כשטח שולט. במסגרת משטר הביטחון שישראל תשליט בשטח שבין הליטני לגבול הבינלאומי, יהיה הכרחי לפנות את כל האוכלוסייה הלבנונית ולהכריז על רצועת השטח הזו כשטח לא מיושב עד שחיזבאללה יפורק מנשקו. רק אז יהיה אפשר לשקול את חזרתם של הנוצרים לבתיהם, כפי שנעשה עם הדרוזים ברמת הגולן. עד אז, וכל זמן שתימשך

הלחימה, נכון יהיה להמשיך את התקיפות בכל רחבי לבנון ² גם בביירות, מרכז העצבים של חיזבאללה. בשום אופן אין לשחק לפי הכללים שחיזבאללה מבקש לעצב.

כשם שאין תרופה ללא תופעות לוואי, כך גם בדרך הפעולה הזו יש חולשות וסיכונים. למרות זאת, במאזן הכולל היא עדיפה על כל שאר החלופות.

בלי עסקה

יש לקוות שהמלחמה תוביל לשינוי המשטר בטהרן, ובכל מקרה לא תסתיים בהסדר שיאפשר למשטר להשתקם ולבסס מחדש את יכולותיו. אמירתו של טראמפ באחד מנאומיו האחרונים, שלפיה "אולי עדיף לנו בלי עסקה בכלל", מצביעה על כיוון שישראל צריכה להכשיר כאפשרות עדיפה על כל הסכם שיפשיר כספים לאיראן.

בעת שכולם עסוקים בסעיף ההעשרה והוצאת האורניום המועשר, נכון לשוב ולהזהיר דווקא מפני האפשרות להסכם שיסחרר כספים לטהרן. יש להניח שהנשיא טראמפ לא ירשה לעצמו להתפשר בסוגיית הגרעין, ולגביה אפשר להיות רגועים יחסית. לא כך הם פני הדברים בסוגיית הפשרת הנכסים המוקפאים של המשטר האיראני: הנשיא לא יתקשה להחליט על כך ולהצדיק זאת. צעד כזה יעניק למשטר בטהרן את חבל ההצלה שהוא זקוק לו כדי לבלום את נפילתו ולשקם את כל יכולותיו.

גם טראמפ יודע שהפתרון האמיתי לאיום האיראני הוא החלפת המשטר. קשה לדעת באיזו מידה המלחמה קירבה אותנו לכך, אך ברור שהסכם שיכלול הפשרת כספים ירחיק את האפשרות הזו.

ההזדמנות של שב"כ

במרכזה של הפרשה התורנית החדשה סביב שב"כ עומדים הדיווחים על החלטתו של ראש השירות דוד זיני להקפיא את המינויים ולבחון את מנגנון הקידום בארגון. מכיוון שלא צורפה לדיווחים אלה תגובה רשמית של הארגון, אי אפשר להתייחס לאמינותם ולתוכנם. קשה גם להזדהות עם הטון הביקורתי שמשתרבב לחלקם, שהרי מה שנטען שראש שב"כ עשה אינו בלתי סביר מצד כל מנהל חדש שהיה מגיע מחוץ לארגון, ובמיוחד בנסיבות שבהן התמנה.

כך או אחרת, דיווחים אלה יוצרים את הרושם שהשירות חווה משבר וממשיך להיטלטל. בין אם זהו שיקוף אותנטי של המציאות ובין אם לאו, הנזקים לארגון אינם קלים: פגיעה במעמדו בעיני שותפיו או יריביו, הגברת המתחים וחוסר האמון בין אנשיו, והשפעה על תפקודו. בטווח הארוך יותר, מציאות זו עלולה להשפיע גם על ההון האנושי של השירות אם יחדל להיות אטרקטיבי בעיני אנשים איכותיים, שיוקרתו של מקום העבודה שלהם היא אחד השיקולים בבחירתם.

מעבר להדלפות מעת לעת או לדיווחים הרשמיים על מבצעים ופעולות סיכול נקודתיות במעורבות שב"כ, אנו לא חשופים לצעדים שנעשים להבראתו. מה שיוכל לסייע בידי העוסקים

בכך וגם לחדש את המוניטין והיוקרה שהוא נהנה מהם בעבר הוא רצף של הצלחות. ההתעסקות בכך לא רק תביא למימוש ייעודו של הארגון, אלא גם תנתב את הכוחות החיוביים הרבים שבו אל המישור המבצעי.

את זאת שב"כ יכול להשיג בהתמודדות בזירה שממנה הכול התחיל § רצועת עזה. המועד שהוצב לפירוק חמאס מנשקו פקע והוארך, ואיש כבר לא עוקב אחר תוקפו המחודש. בארגון הטרור לא משדרים השלמה עם הכיוון הזה § ההפך מכך. "מדובר בניסיון שערורייתי של הכיבוש להשיג דרך המשא ומתן את מה שלא השיג בשדה הקרב", הסביר דובר הזרוע הצבאית של חמאס. משלחת הארגון שקיימה פגישות בקהיר עם גורמי התיווך קבלה על אי עמידתה של ישראל בהתחייבויותיה, והציבה בפניהם רשימת דרישות.

מאמצי הסיכול בעזה רחוקים מלהדביק את קצב השיקום של חמאס, ומשקפים הליכה על חבל דק מדי גם מול האיומים בשטח. כשחלק גדול מהקשב והמשאבים מופנים בצדק לאיראן וללבנון, שב"כ ופיקוד הדרום נדרשים למצות את יכולותיהם ולספק את ההישג הרצוי.

אין מדובר רק בסיכול הברחות וייצור נשק, או בקטיעת ההשתלטות של חמאס על משאבים שמיועדים לאוכלוסיית עזה, אלא גם בפעולות התקפיות יזומות נגד פעילים, תשתיות, מצבורי נשק, מנהרות, מתקני שלטון וכיוצא באלה. אלה הן פעולות שיחזירו את חמאס לעמדות מסתור והתגוננות במקום מאמציו לשיקום, לביסוס המשילות או לתקיפה של כוחותינו, שבהם הוא עסוק כיום. מהלכים כאלה ישבשו את התארגנותו להתנגשות העתידית, כשזמנה יגיע.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 08 במאי 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.